

Ataksi: Nyttige informationer til patienter

HVAD ER DET?

Ordet ataksi stammer fra græsk og betyder ”uorden”. Ataksi bruges som en betegnelse for kluntede, ukoordinerede bevægelser samt balanceproblemer. Koordinationen af bevægelser involverer mange områder af nervesystemet og hvis blot et enkelt af disse områder skades, kan det medføre ataksi. Lægen kan, ved at undersøge dig, bestemme om ataksi er forårsaget af nedsat funktion i hjernen, rygmarven eller nerverne. Det område som oftest er påvirket ved ataksi er lillehjernen.

HVILKE SYMPTOMER SES VED ATAKSI?

- Dårlig balance i stående stilling
- Gangproblemer
 - Bredsporet gang
 - Slingrende gang samt tendens til at hælde mod en side
 - Problemer med at gå på en linie
 - Faldtendens
- Nedsat koordination af håndbevægelser - kluntethed
- Rysten af arme, ben, hoved eller hele kroppen, der normalt forværres, når man foretager en målrettet bevægelse
- Grødet, utydelig tale
- Sløret syn eller tendens til at se dobbelt
- Svimmelhed

HVAD ER ÅRSAGEN?

Ataksi er en betegnelse for symptomer fra nervesystemet og ikke navnet på en sygdom. Der findes mange forskellige årsager til ataksi:

- Hjerneskode udløst af eksempelvis hovedtraume, blodprop, betændelse eller tumor i hjernen
- Vitaminmangel som eksempelvis lavt niveau af B1, B12 eller E vitamin
- Indtagelse af alkohol, stoffer eller medicin så som fenytoin, carbamazepin, barbiturater, beroligende midler, visse antibiotika, lithium eller amiodaron
- Autoimmune forstyrrelser som multipel sclerose, immunrespons udløst af tumor, inflammation i hjernens blodkar eller cøliaki.
- Metaboliske forstyrrelser herunder stofskiftesygdom eller lavt blodsukker
- Sygdomme i nervesystemet med gradvist tab af nerveceller som multisystem atrofi, spinocerebellar ataksi m. fl.
- Arvelige sygdomme

HVORDAN STILLES DIAGNOSEN?

For at stille en diagnose ved ataksi er lægen nødt til stille en række spørgsmål vedrørende sygdomsforløbet og arvelige sygdomme i familien. Der skal også foretages en grundig klinisk undersøgelse og i nogle tilfælde foretages der desuden supplerende undersøgelser. Eksempelvis:

- Skanning af hjernen (CT eller MR) og/eller skanning af rygmarven (MR)
- Blodprøver, urinprøver, rygmarvsvæskeundersøgelse
- Undersøgelse af hjertet
- Nerveledningsundersøgelse og elektromyografi (ENG/EMG)
- Neuropsykologisk undersøgelse
- Øjenundersøgelse
- Genetisk test

FINDES DER EN BEHANDLING?

Behandlingen af ataksi afhænger af den tilgrundliggende årsag. Hvis ataksien skyldes indtagelse af giftstoffer eller medicin, vil ophør med indtagelse muligvis kunne forbedre symptomerne. Behandling vil også være muligt ved visse former for vitaminmangel, tumor, autoimmune sygdomme eller metaboliske forstyrrelser. Ved nogle arvelige ataksier kan behandling med vitamintilskud eller medicin have effekt. Hvis der ikke findes en specifik behandling kan fysioterapi, ergoterapi og træning med talepædagog muligvis øge funktionsniveauet og livskvaliteten hos patienter med ataksi.